

DERINIMO PAŽYMA
Dėl Nacionalinio pažangos plano 2021-2030 m.
Mokslo plėtros programos dokumentų rinkinio
2020-11-26

Nr.	Suinteresuotos institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Suinteresuotos institucijos pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
1.	Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras	Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Inovatyvios medicinos centro akademinė bendruomenė, aptarusi Nacionalinio pažangos plano 2021-2030 m. (NPP) mokslo plėtros programos ir jos pagrindimo dokumentų projektus, pritaria programoje iškeltiems tikslams ir uždaviniams, mano, kad yra teisingai identifikuotos problemos ir numatyti keliai bei priemonės šioms problemoms spręsti, tačiau abejoja viešoje konsultacijoje, vykusioje 2020 m. spalio 30 d., išsakyto siūlymo, apjungti švietimo plėtros ir mokslo plėtros programas, tikslingumu. Manome, kad apjungus programas ir joms numatytas lėšas kils rizika išsklaidyti pastangas pasiekti konkrečių kiekvienos programos tikslų, todėl gali būti nepasiekti rodikliai, reikalingi proveržiui mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje, pereinant prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinant šalies tarptautinį konkurencingumą.	Atsižvelgta.
2.	Lietuvos edukacinių tyrimų asociacija	Valdybos nariai vienbalsiai konstatavo, kad programoje nepakankamai dėmesio skiriama edukaciniams tyrimams bei jų stiprinimui ir dėl to matome grėsmes, jog darniam švietimo sistemos vystymuisi artimiausią dešimtmetį nepakaks mokslinio pagrindimo. Siūlome PAPILDYTI įvardintos 1 problemos (Aukšto tarptautinio lygio tyrėjų trūkumas Lietuvos mokslo sistemoje) uždavinį 1.2. Kurti aukšto lygio mokslo žinias, didinančias šalies konkurencingumą, ĮVARDINANT dar vieną spęstiną problemos priežastį „Nepakankamai išreikšti švietimo kaitos kryptis grindžiantys ir modeliuojantys tyrimai, įgyvendinant pokyčius ir sistemines prieigas“. To pasekoje III dalyje (Priemonių rinkinys) siūlome ĮVARDINTI priemonę „Gerovės valstybei aktualūs švietimo tyrimai“ prie 1.2. NPP uždavinio, kurį įgyvendina priemonė.	Neatsižvelgta. Visos priežastys formuluojamos nepriešinant skirtingų mokslo sričių. Problemos ir jų priežastys yra sisteminės, pradedant apskritai menku MTEP finansavimu, t. y. visam MTEP. 1.2 uždavinio 1, 2, 3 priežastys kalba apie mokslo dėmens MSI stiprinimą. 1.1 uždavinio 7 priežastimi įvardijama menkas studentų įtraukimas į MTEP vykdymą. Plačiau konkrečiai edukologijos specialistų rengimas aptariamas Švietimo plėtros programos 3.6 uždavinyje „Sustiprinti pedagogo profesijos patrauklumą, sukurti veiksmingą jų rengimo ir kompetencijų tobulinimo sistemą“. Be to, dalis edukologijos tyrimų pakliūtų į 3.7 uždavinio 10 priežastyje minimos liuanistikos aprėptį.
3.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	• Dokumente vyrauja verslo ir verslo kultūros „diegimo“ mokslo ir studijų institucijose principas, tačiau mažiau akcentuojamos investicijos į mokslą ir mokslo kokybės, jo infrastruktūros gerinimo priemonės.	Neatsižvelgta. Iš dalies tai lemia NPP struktūra, kur trys mokslo srities uždaviniai (1.1; 1.2; 1.3) yra 1 strateginio tikslo („Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis

			<p>technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“) dedamosios.</p> <p>Vis dėlto 1.1 uždavinyje kalbama apie MSI tyrėjus ir jų rengimo, pritraukimo, išlaikymo, karjeros kokybės aspektus nesiejant to išimtinai su verslo poreikiais. 1.2 uždavinyje kaip tik keliamos MTEP kokybės problemos, veikimo tarptautinėje plotmėje klausimai. 3.7 uždavinys specialiai skirtas mokslo kaip plataus pritaikymo srities sprendžiant visuomenės iššūkius problemoms.</p>
4.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	<p>• Visame dokumente nėra taikomas horizontalus lyčių lygybės principas, nėra kalbama apie lyčių lygybės principus STEM srityje, taip pat nėra pasiūlytų lyčių lygybę užtikrinančių priemonių.</p> <p>Pavyzdžiui, 2014 ŠMSM buvo pasirašytas dokumentas su rekomendacijomis lygioms vyrų ir moterų galimybėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijose užtikrinimo. Taigi, atsižvelgiant į statistiką apie moterų ir vyrų disbalansą STEM ir humanitarinių-socialinių mokslų srityse reikėtų suformuluoti problemas ir pasiūlyti sprendimo būdus.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Šalia tyrėjų moterų atlygio statistikos papildyta informacija apie moterų užimamas akademinės ir administracines pareigas MSI (1 problemos 3 priežastis „Nekonkurencingas tyrėjų atlygis šalies ir tarptautinėje rinkoje“: „[...] Apskritai, tik trečdalis tyrėjų Lietuvos MSI yra patenkinti gaunamu atlyginimu, mano, kad atlyginimo pakanka daugiau nei tik būtinosioms pragyvenimo išlaidoms padengti (Lietuva lenkia tik Graikiją ir Slovakiją, ES vidurkis – 67 proc.), o tarp jaunų tyrėjų ir tyrėjų moterų šis procentas dar mažesnis – atitinkamai vos 24,9 proc. ir 24,5 proc..¹ Pažymėtina ir tai, kad jei jau pasiekta, jog doktorantūros studijų stipendija yra artimesnė šalies darbo užmokesčio vidurkiui nei minimaliam atlyginimui, tai pradedančiam tyrėjui jau įgijus daktaro laipsnį finansinės sąlygos prastėja.² Tyrėjų moterų atlygio klausimas susijęs ir su faktu, kad nors tarp MSI tyrėjų moterys sudaro 54,2 proc., tačiau aukščiausiose tyrėjų pozicijose dominuoja vyrai – universitetuose vos 29 proc. vyriausiųjų mokslo darbuotojų pozicijų užima moterys, mokslinių tyrimų institutuose – 31 proc..³ Taip pat moterys vis dar tesudaro tik 31 proc. įvairių mokslinių komitetų, komisijų, grupių, valdymo struktūrų narių ir vos 25 proc. tokių darinių vadovų (ES atitinkamai 27 proc. ir 20 proc.).⁴). Pažymėtina, kad nors Lietuvos rodikliai daugeliu atveju yra geresnis nei ES vidurkis, visgi nuo lyčių balanso vis tiek atsilieka.</p> <p>3.7 uždavinio aprašas papildytas lyties dėmeniu MTEP tyrimuose („[...] (lituanistikos aspektas vykdomuose MTEP, <u>lyties dėmens integravimas</u>)⁵ [...])“).</p> <p>1.2 uždavinio priežastyje „3. Menkas konkursinio finansavimo prieinamumas ir tvarumas“ kalbama apie „skirtingų tikslinių grupių“ skatinimą, papildyta dėl „lyčių lygybės principų“.</p>

¹ MORE3, rodikliai „Non-science related motives for intersectoral mobility“ ir „Non-science related motives for >3 month post-PhD mobility“, ir „Satisfaction in current academic position with remuneration“ <<https://www.more3.eu/online-indicator-tool?view=deliver>> [Žiūrėta: 2020-08-04]

² Visionary Analytics ir ŠMSM, 11.

³ Valstybės analizės centras (STRATA), *Mokslo būklės apžvalga 2020*, 2020, 16.

⁴ European Commission, *She figures 2018*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019, 132.

⁵ LRPK, 2 ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 3 str., taip pat Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. V-1265 „Rekomendacijos lygioms vyrų ir moterų galimybėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijose užtikrinti“.

5.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	Prie NPP uždavinio: “1.2. Kurti aukšto lygio mokslo žinias, didinančias šalies konkurencingumą” įrašyti “skatinti socialinių mokslų plėtrą, tarptautiškumą ir kuriamų žinių taikymą šalies socialinėms problemoms spręsti”.	Neatsižvelgta. NPP uždaviniai jau yra suderinti ir patvirtinti LR Vyriausybės. Uždavinys apima visas mokslo sritis jų nepriešinant.
6.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	<p>Programos 1.2 uždavinyje 2 problema nurodo į aukšto tarptautinio lygio MTEP rezultatų stygių. Kaip viena iš priežasčių nurodomas menkai išnaudojamos įsitraukimo į tarptautines MTEP infrastruktūras ir tinklus galimybės. Priemonių plane nurodoma kad būtina sudaryti sąlygas „dalyvauti tarptautinėse MTEP programose; Europos mokslinių tyrimų erdvės prioritetų įgyvendinimas Lietuvoje; Mokėti dalyvavimo tarptautinėse mokslinių tyrimų infrastruktūrose išlaidas“. Tačiau Priemonių rinkinyje nurodoma tik 15 punktus „Mokėti dalyvavimo tarptautinėse mokslinių tyrimų infrastruktūrose išlaidas“.</p> <p>Būtina įtraukti priemones, kurios finansuotų ne tik MTI dalyvavimo išlaidas (nario mokesčių), bet ir MTI kūrimo/palaikymo išlaidas. Pirmiausia būtina patvirtinti Nacionalinį MTI Kelrodį. Antra, į Nacionalinį MTI Kelrodį įtrauktos infrastruktūroms privalo būti skirtas MTI kūrimo/palaikymo finansavimas. Toks finansavimas privalo apimti visus su MTI susijusius finansinius kaštus. Pavyzdžiui, socialinių mokslų MTI palaikymui būtini tęstiniai kartotiniai tyrimai. Tai yra didelių imčių apklausos, todėl tiek jų kūrimas, tiek jų pagrindu sukurtų duomenų bazių harmonizavimo, pritaikymo nacionaliniam ir tarptautiniam vartotojui darbai, reikalauja specialaus finansavimo. Socialinių mokslų MTI kūrimo/palaikymo neįmanoma finansuoti kitais esamais konkursinio finansavimo instrumentais (LMT vykdomas konkursinis finansavimas). Priemonių plane privalo atsirasti priemonė numatanti Nacionalinio MTI kelrodžio projektų finansavimą.</p>	Neatsižvelgta. MTEP infrastruktūra suvokiama kaip integrali MTEP projektų sudedamoji MTEP finansavimo dalis. Darbo grupėje ir diskutuojant su plačiu suinteresuotų institucijų atstovų ratu sutarta, kad infrastruktūros palaikymas yra MSI vidaus reikalas (o mokslo plėtros programoje lygiagrečiai akcentuojamas menkas MTEP bazinis finansavimas (1.1 uždavinio 1 priežastis) ir mažas konkursinis MTEP finansavimas 1.2. uždavinio 3 priežastis).
7.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	Būtina labiau subalansuoti socialinių ir humanitarinių mokslų rezultatų vertinimo kriterijus, nes esant dabartinei situacijai, socialinių mokslų atstovai bene labiausiai yra priversti orientuotis į rezultatų kiekybę (pavyzdžiui, smarkiai skiriasi šių mokslo sričių monografijų vertinimas balais, nors įdėtas darbas jas rengiant yra panašus), o ne kokybę.	Atsižvelgta. 2 problemos 6 priežastis tiesiogiai atliepia LSTC siūlymą.
8.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad mokslinės veiklos nacionalinės reikšmės srityse skatinimas turėtų būti labiau subalansuotas, neapsiribojant vienos iš mokslo sričių (lituanistikos) globa Mokslo ir studijų įstatymu, bet ir įvertinant tai, kad į Lietuvos valstybės ir visuomenės interesus yra nukreipti socialinių mokslų atstovų tyrimai. Be deramo jų sklaidos nacionaliniu lygmeniu skatinimo bus sudėtinga įsitraukti į tarptautines mokslo programas	Neatsižvelgta. Visoje mokslo plėtros programoje kalbama apie MTEP nepriešinant skirtingų mokslo sričių, o suprantant jų visų svarbą, rolę. Be to, Mokslo ir studijų įstatyme išskirta lituanistika (minima 3 problemos 6 priežasties ir 6 problemos 9 priežasties formuluočiame „Vystant lituanistikos prioritetą, kartu kitose srityse vis dar trūksta nacionalinių priemonių glaudesnės sąsajos (kur įmanoma) su tarptautinėmis programomis“) apima tikrai platų socialinių ir humanitarinių mokslų lauką (čia lituanistika suvokiama ne tik per lietuvių kalbos tyrimus, bet ir apimanti filosofijos, teologijos, menotyros,

			filologijos, istorijos, etnologijos, teisės, politikos mokslų, vadybos, ekonomikos, sociologijos, psichologijos, edukologijos, komunikacijos ir pan. tyrimus, kai jų tyrimo objektas yra Lietuvos valstybė, visuomenė, kultūra, lietuvių tauta, kalba ir jų raida).
9.	Lietuvos socialinių tyrimų centras	Siūlome 18 punktą formuluoti taip: Trumpalaikiai (reikminiai) tyrimai, analizė ir diagnostikos diegimas (suderinus su SAM ir SADM), susiję su COVID-19 bei ilgalaikės globos paslaugų pagyvenusiems asmenims sistema. Manome, kad COVID-19 be sveikatos priežiūros srities, labai palietė ir socialinę sritį, pvz., senelių namus.	Neatsižvelgta. Socialinė sritis (pvz., senelių namai) nėra Mokslo plėtros programos aprėptis, šie klausimai sprendžiami kituose NPP uždaviniuose, kitų sričių plėtros programose.
10.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija	<ul style="list-style-type: none"> Abejotinas kai kurių rodiklių pasiekiamumas (pvz., rodiklis „Naujų mokslų daktaro laipsnį apsigynusių asmenų skaičius tūkstančiui 25-34 amžiaus gyventojų (2025 m. – 1,5; 2030 m. – 2,0). Lietuvos Statistikos departamento duomenimis 25-34 amžiaus gyventojų yra apie 600 tūkst. Esant prielaidai, kad šios amžiaus grupės gyventojų nemažės, 2025 m. daktaro mokslo laipsnį turės įgyti 900 asmenų. Norint pasiekti šį rodiklį, jau 2021 m. į doktorantūros studijas turi būti priimta ne mažiau 1000 asmenų, t. y., dvigubai daugiau, nei pastaraisiais metais. 	Neatsižvelgta. NPP rodikliai patvirtinti LRV. Sutinkame, kad kai kurie jų yra itin ambicingi. Kita vertus, tai suprantame kaip politinį valstybės įsipareigojimą skirti atitinkamą dėmesį (ir finansavimą) šių užsibrėžtų tikslų siekimui, realiam MTEP srities prioritetizavimui (t. y. ne tik retorikos lygmeniu).
11.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija	<ul style="list-style-type: none"> surinktos statistikos patikimumo klausimas (pvz., tyrėjų skaičiaus priklausomybė nuo statistikos pateikimo motyvacinių aspektų). 	Neatsižvelgta. Naudojama oficiali statistika, duomenys palyginami tarp šalių. Kita vertus, tiesa ir tai, kad visi statistiniai rodikliai turi savų trūkumų ir ribotumų, tačiau rodiklių visuma, skirtingų šaltinių naudojimas leidžia susidaryti bendrą, pakankamai patikimą vaizdą. Konkrečiu atveju – dėl tyrėjų skaičiaus – naudojama Eurostat pateikiama statistika, duomenys yra viešai prieinami, suprantami, palyginami tarp šalių ir daugeliu pjuvių, duomenų rinkimo metodologija nusistovėjusi ir visų respondentų atveju (valstybių) taikoma vienodai, pateikiami ir istoriniai duomenys bendroms tendencijoms matyti.
12.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija	<ul style="list-style-type: none"> nevienoda, be išskirtų prioritetų ir gana maža kai kurių išvardintų problemų priežasčių įtaka problemai spręsti (pvz., MTEP projektų institucinio perkėlimo sistemos įtaka). 	Neatsižvelgta. Priežastys išvardintos prioriteto tvarka, t. y. priežastis nr. 1 matoma kaip didžiausios svarbos, o atitinkamai paskutinė sąrašo priežastis suprantama kaip mažiausiai lyginant su kitomis priežastimis, bet apskritai vis tiek esmingai svarbi. Darbo grupėje ir diskutuojant su plačiu suinteresuotų institucijų atstovų ratu priimtas sprendimas nesuteikti priežastims svertinių svorių, o likti prie prioritetų eilės logikos.
13.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija	Ypatingą nerimą Komitetui kelia plano nuostatos, supriešinančios mokslo ir studijų veiklų finansavimą universitetuose. Plane net kelis kartus teigiama, kad studijos Lietuvoje yra finansuojamos europiniu lygiu. Vietomis siūloma didinti ne mokslinės veiklos finansavimą, bet jo santykį su studijų finansavimu. Bazinis mokslo veiklos finansavimas universitetuose neabejotinai išlieka aktuali problema, reikalaujanti	Atsižvelgta. Tikslas yra ne mažinti MSI studijų veiklų finansavimą (jis artimas ES vidurkiui), o didinti MTEP bazinį finansavimą (kelis kartus mažesnis už ES vidurkį). 1 problemos 1 priežastis „Mokslo veiklų bazinis finansavimas išlieka itin mažas, kai studijų veiklų finansavimas artimas ES vidurkiui“ papildyta tikslinančiu sakiniu, tam tikru saugikliu: „[...] Siekiant deramo balanso tarp mokslo ir studijų

		struktūrinių sprendimų, tačiau būtina surasti optimalų balansą tarp akademinio personalo mokslinės ir tyrėjų pedagoginės veiklos.	veiklų sisteminiu trūkumu išlieka menkas MSI bazinis MTEP finansavimas, o ne studijų veikloms skiriamos lėšos.“
14.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija	• diskutuotinas kai kurių siūlomų sprendimų efektyvumas (pvz., mokslo pareigūnų atsiradimas).	Neatsižvelgta. Mokslo pareigūnai yra vienas iš galimų sprendimų. Šis modelis, atrodytų, pasiteisino kitose valstybėse (pvz., Didžioji Britanija, Estija). Suprantama, daug kas priklauso ir nuo įgyvendinimo lygmenų, todėl Lietuvoje pirma planuojamas pilotinis modelis.
15.	Lietuvos universitetų rektorių konferencija	• dažniausiai nenagrinėjamos struktūrinės spęstinių problemų priežastys (pvz., žemos doktorantų, sėkmingai baigiančių studijas, dalies priežastys).	Neatsižvelgta. Minimu atveju (1 problemos 4 priežastis „Per maža lėšų dalis ir dėmesio skiriama doktorantų poreikiams“) įvardinti bent keturi argumentai: 1. menka doktorantų įtrauktis į tyrėjų grupes, 2. doktorantų rengimo gerosios praktikos taikymo stygius, 3. doktorantūrai skiriamos lėšos dažnai naudojamos kitoms menko MSI finansavimo sukeltoms „skylėms“ užkamšyti, 4. Menka su MTEP vykdymu susietų kompetencijų ugdymo kokybė doktorantų rengimo procese.
16.	Lietuvos mokslo taryba	Naujos priežasties siūlymas prie 5 problemos: Nepakankamas socialinių ir humanitarinių mokslų potencialo išnaudojimas mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų ekosistemoje kuriant viešąją vertę, sudarant inovacijoms palankią aplinką bei sąlygas šalies konkurencingumui didinti (<i>galimų priemonių krypčių pvz.: Socialinių, kultūrinių inovacijų, mokslinių tyrimų metu įgytų žinių naudojimo valstybės ir visuomenės poreikiams kuriant viešąją vertę skatinimas</i>). Naujos priežasties ir priemonės siūlymas prie 6 problemos: 10. Stinga mokslinės veiklos skatinimo nacionalinės svarbos srityse (lituanistikoje), kurie prisidėtų prie Lietuvos valstybei ir visuomenei aktualių iššūkių sprendimo (<i>galimų priemonių krypčių pvz. Litanistikos prioriteto įgyvendinimas mokslo politikoje</i>) Naujos priežasties siūlymas prie 2 problemos: 7. Nepakankamas bendradarbiavimas tarp mokslo sričių, kuris integruotų gamtos, technikos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio mokslų bei socialinių ir humanitarinių mokslų tyrimus nacionaliniuose ir tarptautiniuose MTEP projektuose (<i>galimų priemonių krypčių pvz.: Sąlygų aukščiausio lygio MTEP vykdymui mokslo ir studijų institucijose sudarymas, skatinant tarpinstitucinį, tarpsektorinį ir tarptautinį bendradarbiavimą įgyvendinant MTEP veiklas, tarpkryptinio bendradarbiavimo integruojant humanitarinių ir socialinių mokslų tyrimus skatinimas</i>)	Atsižvelgta. Turint omenyje, kad: 1) Lietuvos socialinių ir humanitarinių mokslų pasiekimai tarptautinėse programose nėra kažkuo esmingai prastesni nei kitų LT mokslo sričių rezultatai – tad problemų priežastys formuojamos visai MTEP sistemai nepriešinant mokslo sričių. Bendras mažas MTEP finansavimas. „H2020 dashboard“ duomenimis LT gautos lėšos „Society“ temoje (4,73 mln. Eur) lenkia „Advanced manufacturing“, „Climate“, „Health“, „Security“, „Space“ ir ktias temas. ir 2) Socialiniai ir humanitariniai mokslai nėra kažkaip išskirtinai menkliau finansuojami nei kitos mokslo sritys (https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=66d33c71-38dc-4ce7-a232-b428880a73cb): 1. Technologijos 81 mln. Eur, 2. Gamtos 71 mln., 3. Socialiniai 41 mln., 4. Medicinos 32 mln., 5. Humanitariniai 31 mln., 6. Žemės ūkio 20 mln.. Problema yra apskritai menkas MTEP finansavimas, visų mokslo sričių. Darbo grupės posėdžio metu sutarta lituanistikos prioritetą, išskirtą ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 3 straipsnyje, išryškinti lituanistikos dėmenį atspindint jį ne tik problemų priežasčių aprašyme, bet ir problemų priežasčių formuluoėje. Suderinta formuluoė, kuria lituanistikos prioritetą būtų geriau atskleidžiamas esamų Mokslo plėtros programos problemų priežasčių rinkinyje: - 3 problemos 6 priežasties ir 6 problemos 9 priežasties formuluoėje „ <u>Vystant lituanistikos prioritetą, kartu kitose srityse vis dar trūksta nacionalinių priemonių glaudesnės sąsajos (kur imanoma) su tarptautinėmis programomis</u> “

			<ul style="list-style-type: none"> - Atitinkamai priežasties apraše: „[...] nesukuriamas natūralus perėjimas iš nacionalinės erdvės į didesnius finansavimo mastus galinčią pasiūlyti tarptautinę erdvę tyrėjų komandai stiprėjant <u>ir, atvirksčiai, neišnaudojamas tarptautinis finansavimas konkrečiai Lietuvai aktualių – lituanistinių – problemų sprendimui (kur tai įmanoma).</u>“⁶“ - 6 problemos apraše: „(lituanistikos aspektas vykdomuose MTEP, lyties dėmens integravimas)“⁷“ - Išplečiant vienos priemonių formuluotę: „Laisvųjų mokslinių tyrimų ir valstybės raidai aktualių MTEP programų vystymas, <u>įskaitant lituanistikos prioriteto stiprinimą</u>“
17.	Lietuvos mokslo taryba	Naujos priežasties siūlymas: 5. Nepakankamas mokslinių tyrimų ir jais grįstų įrodymų panaudojimas vykdant viešojo sektoriaus atnaujinimą (atsinaujinimą) ir siekiant sudaryti sąlygas verslumo kultūros plėtrai. (galimų priemonių krypčių pvz.: <i>Mokslinių tyrimų panaudojimas vykdant technologinį, socialinį ir kultūrinį viešojo sektoriaus atnaujinimą (atsinaujinimą)</i>)	Iš dalies atsižvelgta. Ši – 5 – problema skirta konkrečiai verslo temai. Viešojo sektoriaus problematika paliečiama per 1.1 uždavinyje plačiau aprašytą priežastį „2. Menkai išreikštas valstybės institucijų poreikis MTEP paslaugoms“ – iš esmės, ten, atrodytų, atliepiamas šis siūlymas kalbant apie mokslo pareigūnų poreikį ministerijose, reikminių tyrimų skatinimą.
18.	Lietuvos mokslo taryba	Naujos priemonės siūlymas: (galimų priemonių krypčių pvz.: <i>Žinių perdavimo ir komercinimo sistemos stiprinimas; Paveikios mokslo sklaidos sistemos, plačiau supažindinančios Lietuvos visuomenę, švietimo sistemą, tarptautinę mokslo bendruomenę su mokslo pasiekimais, sukūrimas</i>)	Neatsižvelgta. Mokslo sklaida yra bendroji MSI funkcija, jos sprendimas sietinas, visų pirma, su MSI bazinio finansavimo didinimu, taip kartu nesmulkinant priemonių sistemos. Taip pat MTEP konkursiniuose projektuose dalis finansavimo projekto lygmeniu turėtų būti skiriama rezultatų sklaidai.
19.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Naujų punktų siūlymai: 1. MTEP infrastruktūros bendro naudojimo, valdymo ir dalinimosi principų diegimas (prie 1.2 uždavinio, 2 problemos) Aktyvesnis esamos MTEP infrastruktūros bendro naudojimo, valdymo ir dalinimosi principų diegimas ir praktinis naudojimas tarp skirtingų lygmenų ir sektorių šalies mokslo ir studijų institucijų skatintų efektyvų ir racionalų MTEP išteklių naudojimą bei valdymą, būtų vengiama perteklinės ir besidubliuojančios infrastruktūros. Nėra sukurta sąlygų (pavyzdžiui, teisiniai mechanizmai) ir paskatų MTEP bendro naudojimo principų taikymui. ¹	Atsižvelgta. Dėl 1 – visai ŠMSM finansuotai (įskaitant ir ES struktūrinių lėšų priemones) MTEP infrastruktūrai taikomas atviros prieigos principas pagal ŠMSM ministro 2016 m. atnaujintą Atviros prieigos reglamentą. Atviros prieigos MTEP infrastruktūros panaudojimo apimtys (išorės vartotojai, paslaugų skaičius, gautos pajamos) taip pat yra vienas Palyginamojo ekspertinio MTEP veiklos vertinimo (kas 5 metai atliekamas) rodiklių. Dėl 2 – apie tai kalbama 4 problemos 7 priežastyje. Papildyta pagal siūlymus praplečiant mintis 4 problemos 7 priežastyje:

⁶ LRPK, 2 ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 3 str..

⁷ LRPK, 2 ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 3 str., taip pat Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. V-1265 „Rekomendacijos lygioms vyrų ir moterų galimybėms Lietuvos mokslo ir studijų institucijose užtikrinti“.

		<p>2. Napakankamos partnerystės ir bendradarbiavimo lygis tarp šalies MSI (prie 1.2 uždavinio, 3 problemos)</p> <p>Stinga nuoseklių ir intensyvaus pobūdžio bendradarbiavimo tarp skirtingų lygmenų ir sektorių šalies mokslo ir studijų institucijų (pavyzdžiui, apjungiant žmogiškuosius išteklius, naudojant bendrai esamą mokslo ir tyrimų infrastruktūrą) ir šį bendradarbiavimą panaudojant sėkmingesniai dalyvavimui tokiose tarptautinio lygmens MTEP programose kaip Horizon Europe. Nėra sukurta sąlygų ir paskatų sistemos, galinčios gilinti ir stiprinti MSI bendradarbiavimą.¹</p>	<p>7. Neišnaudojamos <u>bendradarbiavimo</u>, įsijungimo į nacionalinius ar tarptautinius MSI antreprenerystės tinklus, struktūras teikiamos galimybės Žr. pagrindimą prie 2 problemos 5 punkto. Stinga ne tik aktyvesnio įsitraukimo į tarptautinius tinklus, bet ribotai išnaudojamas ir šalyje esančių <u>skirtingų</u> MSI tinklas sinergijai siekti, <u>efektyviau išnaudoti turimus MTEP pajėgumus</u>. Trūksta <u>paskatų gilinti MSI tarpusavio bendradarbiavimą</u>.⁵ Tik 2019 m. įkurta pirmoji asocijuota trijų nacionalinių mokslinių tyrimų institutų (<u>Fizinių ir technologijos mokslų centras, Lietuvos energetikos institutas, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras</u>) bei Fizikos instituto mokslo ir technologijų parko struktūra Mokslinių tyrimų ir technologijų organizacija. Vis dar menkai atstovaujamas tokių asocijuotų, Lietuvoje užsimezgusių struktūrų interesas užsienio valstybėse (bendrai investuojant į mokslo ir inovacijų marketingo specialistus tikslinėse valstybėse, steigiant padalinius, į struktūras įtraukiant užsienio MSI ir taip atveriant užsienio mokslo rinkas).⁸</p> <p>⁵ <u>Aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas: sprendiniai, 2020, 18 ir 36. <http://www.bendrasisplanas.lt/wp-content/uploads/2020/10/LRBP_SPRENDINIU%CC%A8_DOKUMENTAS.pdf> [Žiūrėta: 2020-11-17]. LR teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (žr. 93-98, taip pat 24,26,29 sprendinius) įtvirtinamos MSI bendradarbiavimo, Vilniaus–Kauno urbanistinių centrų, kuriuose yra sutelktos svarbiausios šalies mokslo ir studijų institucijos, tarptautinio lygmens urbanistinės partnerystės stiprinimo gairės.</u></p>
--	--	---	---

⁸ Oxentia Ltd, Research and Technology Organisation in Lithuania, 8 ir Darbo grupės dėl mokslinių tyrimų institutų ataskaita, Vilnius, 2018, 19.